

כ"ט:

עין משפט
גד מצוה

ברכת החם. למנה וברכת היין
מחו כיון סידלג הטלחון הן:

הדרן עלך ראוהו בית דין

אבל לא במדינה. לא בירושלים
ולא בגזולת דפריש
בקונטרס והא דקתני כל עיר שרואה
ושומעת תוקעין בה היינו לאחר מורבן
שתיקו רבן יוחנן בן זכאי ור"מ ומ"ש
מלולג שהיה טעל אפילו בגזולין בזמן
שנמתיק קיים דמשמע גזולג (הגזול)
(וערבא) (וסופר ד' מג. ושם) שהיו מולטיין
לולגין לנהבין ו"ל דשמי לולג
שזינו אלל טלטול בעמלמל הואיל
ואשמרי במקדש של הממירו במדינה
אלל תקיעת שופר מעשה חכמה
ומיאו קשיא ללאחר מורבן הניח
הקילו טפי בשופר מגזולג שתיקו רבן
יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין ככל מקום
ששם צ"ד אלל לולג לא אשמרי
דמשמע חס דמוקי לא ההיא
דמולטיין לולגין בזמן בית המקדש
ובגזולין משמע דבזמן שאין בית
המקדש קיים לא הותר צדוק מקום
דוקא ועוד י"ל דבדין הוא דלולג יהיה
של ישראל לגביה צדוקים לא רלו
לנצל לגמרי וכיון דתקון צד"ד
תקון ככל מקום ששם צ"ד אע"פ
בזמן הניח לא היה אלל במקדש
דוקא ועוד י"ל דבדין הוא דלולג יהיה
דוחה בגזולין יותר משופר שנראש
השנה לא היה ידוע קניעות המלך
אלל בירושלים אלל יום ראשון דלולג
היה ידוע בגזולין:

רבינו חננאל

בני חבא ברכת הלחם
שעציר לברך
במדינה ועל אכילת מצה.
וברכת היין של קדוש
היום שצריך לברך ברכת
היין וברכת קדוש היום
מחו. ואמרין כיון
דחובה היא שפיקו או
דלמא ברכה לאו חובה
היא. ופשיטא לה מיהא
דאמר רב אשי כי הוין
בי רב פפי הוה קשיש
לן וכי הוה אתא ארסייה
מברא הוה קשיש ליה.
ספקיה מינה שאפי' ש
שיצא מוציא יהיה לברכה
הלחם של מצה. הרי
לא פירסו אדם פורסה
לארורין אפי' אכל עתה
אבל פורס לבניו ולבני
ביתו כדי להכניסן במצות.
במלל ובכתיבה אפי' ש
שיצא מוציא פשוטה היא.
הדרן עלך ראוהו
בית דין

13 א ב מ"י פ"א מ"ל
ברכות הלכה י' פ"ג ע"ג
ס ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
ס ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
י"ט ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
ג"ה ג ט"ע ע"ג ס"י ק"ו
ס ע"ג ע"ג
ג"ה ד ט"ע ע"ג ס"י ק"ו
ח"ל ע"ג ע"ג
א"ח מ"י פ"י מ"ג מ"ל
ס ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
ג ט ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
ס ע"ג ע"ג א"ח פ"י ק"ו
ד"י פ"י מ"ג מ"ל
שופר הלכה י'

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

ברכת הלחם. של אכילת מצה שמצרכין (לפני המוציא) וברכת
היין. שמצרכין לפני קידוש: מסו. על אכילת מצה ומקדש ישראל
לא חיבדי לך דחוביה יניחו ומפיק אלל ברכת המוציא וברכת היין
מחיבדי לן שאין באות אלל לפי שהמבדק לרין שיעומו וזי אפשר
ליהנות בלא ברכה זי נמי לא טועים

ברכת הלחם של מצה וברכת היין של
קידוש היום מהו כיון דחובה הוא מפיק
או דלמא ברכה לאו חובה היא ת"ש
אדאמר רב אשי כי הוין בי רב פפי הוה
מקדש לן וכי הוה אתי ארסייה מדברא
הוה מקדש להו ת"ר ילא יפרוס אדם
פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם
יאלל פורס הוא לבניו ולבני ביתו כדי
לחנכן במצות ובהלל יובגמילה אף על
פי שיצא מוציא:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב ישל ר"ה שחל להיות בשבת
במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה
משחרב בהמ"ק התקין רבן יוחנן בן זכאי
ישיהו תוקעין בכל מקום שיש בו צ"ד
אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן
זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת
היתה ירושלים יתירה על יבנה ישכל עיר
שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא
תוקעין ויבנה לא היו תוקעין אלא בב"ב
בלבד: גמ' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא
אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר
ישבתון זכרון תרועה וכתוב אחד אומר
יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ב"ב"ט
שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל
להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא
במקדש היכי תקעין ועוד (ט) הא לאו
מלאכה היא דאצטרך קרא למעוטי דתנא
דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו
יצתה (ט) תקיעת שופר יורדית הפת שהיא
חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא
מדאורייתא מישראל שרי ורבנן הוא דגזור
ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת
שופר ואין הכל בקיין בתקיעת שופר גזירה
שימא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד
ויעבירו ד' אמות ברה"ד והיינו טעמא דלולב

זכרם הלחם. של אכילת מצה שמצרכין (לפני המוציא) וברכת
היין. שמצרכין לפני קידוש: מסו. על אכילת מצה ומקדש ישראל
לא חיבדי לך דחוביה יניחו ומפיק אלל ברכת המוציא וברכת היין
מחיבדי לן שאין באות אלל לפי שהמבדק לרין שיעומו וזי אפשר
ליהנות בלא ברכה זי נמי לא טועים

ברכת הלחם של מצה וברכת היין של
קידוש היום מהו כיון דחובה הוא מפיק
או דלמא ברכה לאו חובה היא ת"ש
אדאמר רב אשי כי הוין בי רב פפי הוה
מקדש לן וכי הוה אתי ארסייה מדברא
הוה מקדש להו ת"ר ילא יפרוס אדם
פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם
יאלל פורס הוא לבניו ולבני ביתו כדי
לחנכן במצות ובהלל יובגמילה אף על
פי שיצא מוציא:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב של ראש השנה שחל להיות
בשבת במקדש היו תוקעין.
בגמרא מפרש לה: אלל לא במדינה.
לא בירושלים ולא בגזולין: אלל
ביבנה. שהיתה שם סנהדרין גדולה
בזמיו וכן ככל מקום שגלתה סנהדרין
אלל לא נצית דין של עשרים ושלשה:
ועוד זאת היפה ירושלים. בעורה
בצנינה יתירה בתקיעת שנת על
יצנה: שכל עיר שרואה. את ירושלים:
ושומעם ויכולה לבא בו. מפרש בגמרא
(ג) מאי תנא דקאמר ועוד: גמ' זכרון
פרוסה. ולא תרועה ממש אלל
מקראות של תרועה יאמרו: מלאכה
היא. בתמינה: גזירה שמה שאלל
וכן. ובתמינה: לא גזור דלאן איסור
שנות דרננן במקדש: (יטוהו כל
העיר. ספיקות יבנה: מספיק. ויש
לשם לשמוע תקיעה משלוחי בית דין
לפי שהיו רגילין כן בירושלים: בני
בבבב. גדולי הדור היו: גזון.
אם יש לגזור אף במקום בית דין
שמה יעלנו: ואין משיבין לאחר
מעשה. גנאי הוא שנוציא לנו טועים
על עלמנו: גים דין דאקראי.
למנא קמא תקעין ומנא דלמרו לו
סבר למד יבנה ואחד כל מקום שיש
בו בית דין קבוע דומיא דיבנה:
ועם

מסורת הש"ס

16 שנת ק"י: קאל:
17 ומספיקו סט. צינה
18: סוכה מג: מעלה ד:
19 מ"ה. ד: ז"ל לפניה:
20: כ"ה דלחמין. ו: ז"ל
ז"ל לא משמע כל מלאכה
שמה. כ"ג. ו: ז"ל מ"ס
שנת ק"י: ד"ה והנאל:
21: ז"ל מ"ס: שנת ג: ד"ה
המירו ובי י"ג עתון ערך
ד: ז

תורה אור השלם

1. רבי אל בני ישראל
לאמר בהדיש השביעי
באחד לחודש יהיה לכם
שבתון זכרון תרועה
מקרא קדש:
2. ובחדש השביעי
באחד לחודש מקרא
קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבודה לא
תעשו ויום תרועה יהיה
לכם: מברך כ"ט א

הגהות הב"ח

(א) גמ' המקדש היכי
תקעין יציר (הא לאו)
מחית יציר פפי רשי
תשעת דלא גרסינן לו
אלל לאו ועוד מ"ה"ה היה
פ"י בתמינה: (ג) מ"ה"ה היה
גזירה שמה פ"י במקדש
הפ"י זכרון יציר ד"ה גמ'
בתמינה פ"י ד"ה מ"ס ופי'
שמה יטלנו הפ"י זכרון
מח"ד כ"ב נשמעה קרן
בביבנה שהיו כל החרס
בשביעית יבנה ממנסים
לשם פ"י בירושלים הפ"י
זכרון מח"ד ז"ל משיבין:

מוסף רש"י

אלא אם כן אוכל
עמהם. שהיו כן יעלן
לשמות. אבל פורס הוא
לבניו ולבני ביתו.
ואפי' שהיו לא טעם אלל
כיון שפיר דמי. ואפי' ש
שניק עליה ברכת המוציא
שבתון פ"י

הדרן עלך ראוהו בית דין
התקין רבן יוחנן בן
זכאי. כיון דן יוחנן בן
זכאי מרב הניח יבמות
(ט) אחד יבנה ואחד
כל מקום שיש בו בית דין
כן דברי התלמוד ככל מקום
היהו דפשיטא ליה מנא
נרישא וזמנו הנין כשכל
לשמיטתו שפא שיה לו
הוא שנת אפרי. וסוכה
ב: הכל חייבין. ומתוך
שהוא מחייב בברך הוא
פ"ס אחת שחל ראש
(ט) גמ' ד' ויעבירו ד'
אמות ברה"ד. הוא
הדין דמי' אפרי וז"ל
מרה"י לה"ה. אלל שבניו
מקומות וענינים חמירין
יש להעביר ד"א
ואין לחוס להלכה כגון
אלל היה מונח בגמילות או
קריקפ' זי בנייה דאין כאן
איסור הלכה לאורייתא
ויש כלן איסור העברה
בהדיה או הנתיבו על
מנת לעטל אלל להוליו
ומתן להוליו טעור משום
האלל אלל על מנת לעטל
נרישא דלאורייתא נמשכת
שנת וסוכה פ"י

הדרן עלך ראוהו בית דין

והיינו טעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן
פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת (והיו כל הערים מתכנסין) אמר
להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם אמר
ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה
קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין
רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל
מקום שיש בו בית דין: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא
דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין: אמר רב הונא
ועם

גמי מליל פת מן התגור שמליל מוזן שלשה סעודות דקאמר כשהוא רודה לא ירדה במרדה אלל
בסבין וכן תקיעת שופר אסור מדרבנן כדמוכא פ"י כסוי הדס (מילין דף פ"ד): דקאמרין תקיעת שופר בגזולין מוכיח שפסיקה דוחה
יורט ואין ודאה דוחה שנת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דרכה שמה יענינו: ש"מא ישינו ויעבירו ארבע אמות. הא ללא
נקט שמה יולאנו מרשות היחוד לרשות הרבים פ"י בקונט' נבוכה (דף מג.) משום דלא פסיקא דלא הגביו על מנת להניעו ונמלך והוליו פטור
וקשיא דגבי העברת ד' אמות נמי לא מייחב אלל א"כ הגביו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה דמרשות היחוד לר"ה אית ליה הכירא וליכא
למיגור אלל ברשות הרבים וימנן ללאו אדעמיא ומעביר ארבע אמות: [ועין מוספות מגילה ד: ופ"י סוכה מג. ומסופות צינה פ"י.]
וציננה

במסות קבועין לבית דין. עכשיו נודמן לחכמי בית דין, וכאן שם עובדי דין, תנא קמא סבר אין תוקעין, ותנא דאמרו לו סבר תוקעין, דגריסין בנטרא דהובור פירות לחבירו
בתרא לטפוי מלמא אתי, לפיכך אמרו כי התנא דאמרו לו הווא תנא בחרא אית ליה כי דינא דאקראי, כל מקום שיש בו בית דין, אמר רב הונא
לא ציטנו כל תנא